

Kupała and Kołas Manuscripts and Marginalia in the Francis Skaryna Library, London

BY

ARNOLD McMILLIN

Amongst the rich collection of manuscripts and documents held by the Francis Skaryna Library¹ are a number of important MSS and other materials relating to Byelorussia's two greatest writers, Janka Kupała and Jakub Kołas. Having come to the Library as a donation in 1975, they not only represent great historical interest and value, but also throw new light on the textual history of some works, give an insight into the poets' creative processes, and, in the case of Kupała's *Chauřuśnikam*, add a hitherto unknown work to the poet's canon.

The Kupała collection consists of:

1. The original MS of *Kurhan*.
2. Neat unsigned MS copies of *Rodnaje stova* and *Pamiaci Vincuka Marcinkieviča*.
3. A signed and dated MS of *Chauřuśnikam*.
4. A shapirograph copy made by Epimach-Šypiła of *Piered visial niej* in 1908.
5. Seven pages of proofs of *Maładaja Bielaruś*, vol.1, pt 3, with corrections and instructions to the printers from Kupała.

The Kołas collection consists of:

1. A neat signed MS of the Introduction to *Symon-muzyka*.
2. A neat corrected unsigned MS of eleven items from *Druhoj čytańnie dla dzieci białarusaŭ*.
3. An unsigned MS of *Dola batrački* with miscellaneous other material in the margins and on the *verso*.
4. A dated but unsigned MS of *Pole* with miscellaneous rough material on the *verso*.
5. A rough draft for *Vodhulle* with miscellaneous rough material on the *verso*.
6. A signed and dated verse *Panskaj Polščy*, parts of which appeared in print as *Polskim katam*, with miscellaneous rough material on the *verso*, some of which is also related to *Polskim katam*.
7. A neat signed MS of *Mova Łyńkova pa ramanu 'Na čyrvonyc ladach'*.
8. A signed undated publicist MS, *Padumajcie ab dzieciach!*, with miscellaneous rough material on the *verso* of sheets 2 and 3.
9. A travel document dated 4 April 1921.
10. An unsigned MS of an unfinished poem to Anton Łuckievič.

I

The most important item in the collection is undoubtedly the original manuscript of *Kurhan*, with dedication to S. Paľujan, signed Ja. Kupała and dated 23.V.1910. The first of Kupała's three major narrative poems (

this period, *Kurhan* was sent by the author, at that time living in St Petersburg, to the editorial offices of *Naša niva* in Vilna where it was subjected to a number of editorial amendments, probably by Anton Łuckievič, made in red ink, but with others, apparently later, in pencil, before being published in 1912 (*Nn*, 21 June 1912, pp.1-3).³ It consists of seven sheets of unlined paper 22 × 36 cm (figs1-7).

The notes on the variant readings and corrections of this poem in the latest collected edition of Kupała's works⁴ are not comprehensive; indeed, they are even inaccurate when referring to the first five stanzas which are illustrated in this edition, copied from the journal *Čyrvonaja Bielaruś*, 1932, no. 18. Apart from the mistake of describing the first stanzas of the poem as 'the first page' when the latter contained seven stanzas, there is, to take but one example, a plain mis-reading of 'Kamni, zielle...' for 'Pałynzielle...' in the corrected sixth line.⁵ It is to be hoped that reproduction of the manuscript *in toto* will facilitate the preparation of a much more reliable academic edition of the poem in future, taking into account both the variants found in the autograph and its amendments. The great majority of cases where the manuscript differs from the *Zt* version are grammatical, as, for instance, in l.129 where *kości* appears for *kościel*, or in l.32 *pakryjomu* for *pakryjoma*, or in l.62 *zavodzie* for *zavodzić*. In some such cases the MS form is also found in *Nn*, in others not. In the case of *ston* for *stohn*, which should properly be regarded as removal of a russicism, *Nn* has *ston* in l.55, but *stohn* in ll. 139-40 — a reminder of the still relatively fluid state of the Byelorussian literary language in the second decade of this century. Other still clearer cases of the substitution of a Byelorussian word for a russicism, like *vodklik* for *echa* (l.75) or *pačynać* for *načynać* (l.92) are usually found in *Nn*, but a few including, for example, *bačyš* for *vidziš* (l. 105) or *stary* for *staryk* (l.151), were not made in either *Nn* or the *Ślacham żyćcia* (hereafter *Śž*) edition of 1923; indeed, *stary* does not even appear in the 1936 two-volume edition of Kupała's works,⁶ giving cause for speculation as to its origins. Finally, it may be mentioned that the majority of the red 'corrections' on the manuscript concern punctuation; sometimes this has been followed by later editors, sometimes not. In l.184, for instance, the manuscript is punctuated thus: 'Z kurhana, jak śnieh bieły, vychodzie', as in *Nn*. The *Śž* edition and *Zt*, on the other hand, have the second comma after 'śnieh'.

The neat unsigned manuscripts of *Rodnaje slova* and *Pamiaci Vincuka Marcinkieviča* are on 4 (joined) yellowing sides of faintly lined water-marked machine-made paper 21.6 × 27.5 cm, apparently taken from an exercise book. The watermark, which is of the Neva Paper Mills, occurs four times and indicates that the paper was made no earlier than 1906.⁷ Both poems were published in *Naša niva* in 1910: *Rodnaje slova* in no. 51, *Pamiaci Vincuka Marcinkieviča* in no. 48. The MS versions, undoubtedly in Kupała's hand (see fig. 8), give the impression of an early clean copy. Differences between this version and the printed versions in *Nn* and *Zt* are relatively few and most came in before publication in *Nn*. In *Rodnaje slova* they range from the addition of asterisks after every two stanzas to small adjustments of spelling, an exception being the substitution of *staroncy* for MS, *Nn*, and *Śž stranicy*. The appearance of *śmiajecca* as the last word of l.36 of this poem appears to be a simple slip of the pen, since the previous line also ends in this way. The variants which cannot be seen in fig. 8 are as follows:

Rodnaje slova

- l.30 Jak u dumkach sonnych [?] tiabie hadavali
 l.36 Heta abo viecier, što ũ płatach śmiajecca

1.46 Bielarus upiša na staroncy čystaj

Pamiaci Vincuka Marcinkieviča

1.9 S samich nas i z hutarki našaj

1.37 Złaunišsia tak składna nastroić

1.47 Žyć budzie tak kodony [?], moj bratka.

Finally, it may be mentioned that the dedication of *Rodnaje slova* in *Naša niva* 'To the editors, workers, readers, and supporters of *Naša niva*' in the MS version omits mention of the workers ('supracoŭnikam'). Did Kupała simply forget when making a clean copy, or did the broader dedication arise only when the poem was in the hands of the dedicatees themselves?

Of major importance is the signed and dated MS of a hitherto unpublished poem *Čaiurušnikam* (fig.9). In fairly faint blue ink on yellowish unlined paper 20 × 35.5 cm, it has a large grease mark in the bottom left-hand corner. The subject is one that Kupała treated often in his literary and publicist works, namely the unwillingness of Poles and Russians alike (here represented by *Gazeta codzienna* and *Vilenskij vestnik*, respectively)⁸ to take into account the desire of Byelorussians for independence, seeking rather to divide the country between themselves. In drama we have the play *Tutejšyja* (1922, not republished in *Zt*), and his ironical publicist article of 1914 'A ūsio ž taki my żyviom! ...'.⁹ One strange aspect of the MS is the date, 19/X-1913, where the '1' of '13' is very thick, looking as if it might obliterate another number, such as '2'.

The shapirograph copy of Kupała's *Piered visialniej* (fig.10) is also of interest. It was made in 1908 in the offices of *Naša niva* by Branisłaŭ Epimach-Šypia and circulated amongst his friends, being first published only in 1929 in *Poŭymia* with, according to Kupała, some small corrections. On a sheet of yellowing paper 21.7 × 35 cm it is in Epimach-Šypia's handwriting reproduced in mauve ink, with a pencilled '49' in the top left-hand corner, and in the top right-hand corner a circular device denoting clean paper ('čistaja bumaga') with the figure 6 in the centre.

Of more marginal interest are some fragments of proofs, corrected by Janka Kupała, from *Maładaja Bielarus* (series 1, volume (*sšytak*) 3), pp.17-23. In the top left-hand margin Kupała has written 'Correct, arrange the numeration of pages as indicated, make the proofs in a more decent way, and send again for checking', adding the date 25.4.1913. The pages are renumbered from 1-8 and 17-23 in bold blue pencil with a request from Kupała to close up ('*perenesti rjadom*') the blank p.6. They comprise three poems by Kanstancyja Bujła and a story (one of three) by Haľubok. The Bujła poems are 'Dzień skanaŭ za haroj, a nad sonnaj ziamloj...', 16 4-line stanzas, pp. 1-3 (17-19) (reproduced in Dvarčanin),¹⁰ *Ruta*, pp.3-4 (19-20), and *Adna* p.5 (21);¹¹ there is an apparent mistake in Kupała's correction of the first line of the latter poem, 'Adna iznoŭ adna, jak kołas toj u poli', where he suggests placing a comma after 'iznoŭ'. Dvarčanin places the comma after 'adna', as also seemed more natural to the editor of the first edition of Bujła's *Kurhannaja kvietka* in 1914. The final work in these proofs is Haľubok's story *Apošniaje spatkaŭnie*. It is noteworthy that *Maładaja Bielarus* was at that time prepared to use Latin script for Bujła and Cyrillic for Haľubok.¹²

II

The Library's collection of materials relating to the life and work of Jakub Kołas is still more varied. Pride of place is undoubtedly taken by a

signed MS of the Introduction to *Symon-muzyka* on a scrap of squared paper 12.5 × 22.5 cm (fig. 11). The differences between this autograph and *Zt* which occur in ll. 5, 8, 9, 13, 19 are mostly insignificant points of punctuation, although 1.9 and, especially, 1.19 show signs of the poet's search for the ideal word. This early part of Kołas's masterpiece was written in 1911, although many years were to pass before publication of the poem as a whole.

The neat corrected MS version of eleven items from Kołas's reader for children *Druhoje čytańnie dla dzieciej bielarusaŭ*¹³ consists of 14 numbered sheets of foolscap written on one side only in black ink, with corrections in the same hand. In the top left-hand corner of the first page (fig. 12), the figure 5.5 and a square are in red. The date at the top, 1906-7, is underlined and seems to have been added later; it appears again, scrawled at the top of p. 7 with Kołas's initials.¹⁴ The orthography in these excerpts is, perhaps not surprisingly, highly unorganized, and the hand differs considerably from Kołas's mature writing. However, the corrections are in his more familiar rounded script. It seems likely that he used this neatly sloping hand in order to present his material to the printers as clearly as possible. Comparison with other examples of his early handwriting leave no doubt that the writing is indeed his.¹⁵

The items, all of which (and many more) are in *Zt*, apart from the *Zadačka* (Questions) appended to the prose sketch *Viasna*, comprise:

Viasna and *Zadačka*

Prylot ptušak

Piešnia tastaŭki

Viasna ('Idzie viasna Źžo, dziakuj bohu')

Viasna na Palešsi

Nioman

Muraški

Dub i čarocina

Łastaŭki.

Changes to the text (for example the replacement of 'ślaŭny' by 'piekny' as the second word of *Viasna*) were incorporated in the printed version of the text¹⁶ and *Zt*. The orthography consistently uses *Źo* for *e* (with the force of *ě*) and *ĕ*, in which connection it may also be noted that *Zt* refers to a MS in Latin script preserved in the Jakub Kołas Museum.¹⁷ There are a few variant readings. In *Piešnia tastaŭki* the last line of the second stanza was 'Budu Źyta Źbierahać', then became 'Budu bydła pilnavać' (this is the version in *Zt*), but was changed back by Kołas to 'Budu Źyta pilnavać'. Near the end of *Prylot ptušak* there is a footnote explanation (not retained in *Zt*) of 'sytaŭki' as 'pliski', and 'knihi' as 'knihaŭki-čajki', and in *Viasna na Palešsi* 'čarotam' is explained as 'trašnikom' (also omitted in *Zt*). In *Dub i čarocina* 'Ustupiła čarocina z dubam u razhavor' is crossed out and replaced by 'Zaviela čarocina z dubam havor'; *Zt*, on the other hand, has 'Zaviela čarocina z dubam hutarku'.

Three similar scraps of squared paper 12 × 22.5 cm. contain interesting material for analysis of Kołas's creative methods. The first is a copy of *Dola batrački* with marginal verse jottings (fig. 13), with on the reverse (fig. 14) an apparently inconclusive attempt to write another poem, trying out various rhymes and words. *Dola batrački* was first published in *Naša niva* (22 May 1908), and this MS sometimes coincides with *Nn*, sometimes with *Zt*, when they differ; compare, for instance, 11.23 and 24 with these printed sources. It should also be mentioned that both the *Nn* and *Zt* versions are

longer (though not of the same length). The second poem, *Pole*, is dated 1916,¹⁸ like *Dola batrački* in black ink, but written out more neatly. Of the variant readings (compared with *Zt*) below only 1.9 appears to have more than merely formal significance:

- 1. 9 'Voš i trecie daŭ boh leta'
- 1.12 'Jak ranej, ich hałasoŭ'
- 1.13 'Dzie-ž vy dzielisia, sialanie'
- 1.19 'Chto-ž mnie skaža za dola' where 'Chto-ž mnie skaža...' replaces 'I nie kažuć...'

On the reverse of this sheet (fig. 15) is a seemingly disorganized set of lines, each beginning with a capital, but many of them unrhymed and with numerous deletions. In addition to an elementary calculation in the margin is what appears to be a riddle, written vertically. The third poem is a rough draft of *Vodhulle*, written fairly neatly but with corrections (fig. 16). On the reverse (fig. 17) is a rather scrappy collection of odd lines, phrases, and quotations. All three of these fragments and drafts offer an interesting insight into Kołas's creative methods.

The same may be said of *Panskaj Polščy*, a signed and dated MS on a scrap of unlined yellowed paper 12 × 22.5cm. The MS consists of 7 4-line stanzas dated 18.12.1931 which, although never printed separately, are largely incorporated into *Polskim katam* (hereafter *Pk*), which, according to *Zt* (II, p.487), is also dated 18.12.1931; *Polskim katam* was in any event published remarkably soon after this date: in *Savieckaja Bielaruś*, 1931, no. 293 (22 December). For a poem that was never published as such, the copy of *Panskaj Polščy* (fig. 18) is remarkably neat and, with its signature and date, unlike a draft in any sense. The MS version is identical with *Pk* in ll. 1-6, 8, 10-12, but ll.7 and 9 are changed somewhat; stanza 4 of the MS corresponds to ll.29-32 (stanza 8 — but *Zt* does not divide the poem into stanzas) of *Pk*; stanzas 6 and 7 (ll.21-8) correspond exactly. Stanza 5 of *Panskaj Polščy* stands out as the principal new material. The reverse side of *Panskaj Polščy* (fig. 19) is heterogeneous in nature. The first half of the page consists of verses conveying roughly the same kind of anti-Polish sentiment; indeed, some lines from here are to be found in *Pk*. The remaining 19 lines, some of which have been deleted, are quite different. Of a satirical nature, they begin with the description of various characters during a theatre interval.

The signed MS of Kołas's article *Mova Łyńkova pa ramanu 'Na čyrvonych ladach'* is neatly written in violet ink on 7 unlined sheets 17 × 34 cm. (one side only). It was first published in the same year as Łyńkoŭ's novel in a collection *Pišmiennik i mova*, ed. Andrej Aleksandrovič, Minsk, 1934, and is reprinted from there in *Zt*. However, both these editions omit Kołas's last seven lines, which read: 'Several of the words adduced here as provincialism may be freely used and introduced into the literary language, e.g. "biezumstva", "subar", "zhorač", "vobmieham", "nicicca", "apoŭžliki". This may be credited to Łyńkoŭ as a positive feature'. One possible explanation is that 'biezumstva' does not appear to be in Kołas's earlier list. *Zt* (XI, 151-7) also omits the heading 'Examples of vulgar naturalism' which should introduce Kołas' illustrations of Łyńkoŭ's 'naturalistic', 'pornographic' style, which he condemns for including references to parts of the body and natural functions. Without this heading the examples that should follow it come straight after a handful of unexplained Yiddish words, and the passage's

sense is obscured. Finally, *Zt* shows greater respect than Kołas by adding Łyńkoŭ's first initial 'M'.

An unpublished signed but undated MS entitled *Padumajcie ab dzieciach!* on three sheets of yellowing squared paper 12 × 22.5 cm. begins neatly, but becomes increasingly untidy with a lot of crossing out (figs. 20-2). On the reverse of the second and third sheets is material entirely unconnected with *Padumajcie ab dzieciach!*. The latter reflections, which Kołas himself calls 'a cry in the wilderness', again show his keen moral sense, this time in connection with the upbringing of children. More care should be devoted to their physical and moral welfare; for example, they should go to bed in reasonable time and be protected from immorality (such as the depiction of orgies and executions) in the cinema. Kołas's plea is that methodology and sophisticated systems be not allowed to replace common sense and ordinary concern for children's welfare.

The reverse of the first sheet is blank. The reverse of the second sheet (fig. 23) contains some verses, attempts at verses, and dialogue relating to some less than immortal Maładniak poets, using pseudonyms such as Symon Radniany and Jurka Hruk. The reverse of the third sheet (fig. 24) is a fragment of a story, possibly the beginning, about eight-year-old Alonka who wants to go to school, and incorporating a variety of characters such as Cit, Dzied Marcin, and Piatruś Zvanar.

The final piece of marginalia in the collection of the Francis Skaryna Byelorussian Library is a (Russian) travel pass (no. 2618), 17.5 × 22.5 cm., for Jakub Kołas, signed in Minsk on 4 April 1921 by the Chairman of the Sovnarkom of Byelorussia, Alaksandr Čarviakoŭ (1892-1937), and the Secretary of the Central Executive Committee, Vitold Ašmaryn (1882-1930). Addressed to the Station-master of Klej Michejevo on the Moscow-Kursk-Sebastopol railway it reads as follows:

'By this document the Sovnarkom of Byelorussia asks you to provide one equipped passenger carriage for the transport from the town of Obojan', Kursk region (station Klej Michejevo) to Minsk of the famous Byelorussian poet Konstantin Mickevič (Jakub Kołas) with his family and belongings'.

The Francis Skaryna Library's collection of Kupała and Kołas materials, ranging from marginalia such as the above travel document to important and sometimes hitherto unknown manuscripts, continues to grow. An exciting very recent (1982) addition has been the MS of an unfinished poem, *Antonu Łuckieviču* (fig. 25). The sheet of squared paper 12 × 22.5 cm. (similar to that used for *Dola batrački* etc., see *supra*) appears to come from a series: there is a figure 9 in the bottom right-hand corner, and the *verso* (fig. 26), containing miscellaneous prose and verse material, has a figure 8 in the top right-hand corner. Anton Łuckievič (1884-1946) political activist and (under the pen-name of Anton Navina) literary critic, characterized by Kołas in l.15 as a 'sower, good, sincere and conscientious', did indeed tread 'a path without joy' (l.1). It may be hoped that at least this valuable new MS will speed Łuckievič's long-overdue rehabilitation.

The Library's collection is, thus, clearly a very significant holding which should be of both academic and general historical interest. It represents a valuable part of what is now one of the richest collections of Byelorussian books and materials in the world.

Notes

1. For the fullest account of the Library's holdings see Alexander Nadson's description in *The Francis Skaryna Byelorussian Library and Museum 1971-1981*, published by the Library, London, 1981, pp.7-18.
2. Although the Byelorussian Latin orthography is used throughout this description, the manuscript of *Kurhan* is in fact in Cyrillic. However, a reminder that the choice of scripts was still in the balance at this time is provided by l.176 of the poem where Kupała wrote the first two letters of 'šlub' in Latin script before crossing them out and carrying on in Cyrillic. A further example of this co-existence of two scripts is seen in Kupała's proofs of *Maladaja Bielaruś* (see *infra*). See also the two MSS of Kołas's *Druhoje čytańnie* (*infra*). It was, in fact, Kupała himself who helped to tilt the balance in favour of Cyrillic when, after 24 October 1912, *Naša niva* (hereafter *Nn*) ceased to publish a dual version. For a discussion of the issues involved see the special correspondence column in issues 4, 5, 6, and 8 of *Nn*, 1912 entitled 'Hutarki z čytačami. Jaki šryft?', and in particular the contributions of J. M-ski [Janka Kupała].
3. The reasons for the delay are not clear.
4. Janka Kupała, *Zbor tworaŭ u siami tamach*, ed. V.V. Barysienka *et al.*, Minsk, 1972-6 (hereafter *Zt*), V, pp.509-10.
5. In all, 42 lines in the manuscript version are corrected or amended, in some cases more than once.
6. Janka Kupała, *Vybranyja tvory*, ed. M. Klimkovič, Minsk, 1936 (1935 on the title page), pp.30-40.
7. See S.A. Klepikov, *Filigrani na bumage russkogo proizvodstva XVIII — načala XX veka*, Moscow, 1978, p.214 no.1235).
8. For an illustration of the polemic about the attitudes of these two periodicals see A.U. [almost certainly Aleksandr Ulaščyk, one of the founding members of *Naša niva*], 'Apiekuny i darosłaje dzicia', *Nn*, 15 February 1913, p.1.
9. See also Aleś Barščeŭski, 'Našaniŭskaja para: Janka Kupała — častka XLII', *Niva*, 1 e3 December 1981.
10. I. Dvarčanin, *Chrestamatyja novaj bielaruskaj literatury (ad 1905 hodu)*, Vilna, 1927, pp.274-6.
11. *Ibid.*, p.273. *Ruta* is not included in this anthology.
12. See note 2.
13. The first reader had been prepared by Ciotka (Aloiza Paškievič): *Pieršaje čytańnie dla dzie tak bielarusauŭ*, St Petersburg, 1906.
14. Curiously, *Zt* states in its note on this collection (IV, p.330) that the MS bears the date 'April 1907'.
15. See, for example, the MS of *Pryzyv* (1904) or some of his folklore collections illustrated in D.K. Mickievič *et al.* (eds), *Jakub Kołas. Žyćcio i tvorčaść*, Minsk, 1974, pp.36 and 38.
16. Jakub Kołas, *Druhoje čytańnie dla dziaćcej bielarusauŭ*, edited and with an Introduction by L. Sieŭruk, St Petersburg, 1909.
17. *Zt*, IV, p.330.
18. *Pole* was first published in *Volnaja Bielaruś*, 1917, no.4 (24 June). In *Vodhulle* (Minsk, 1922) it is dated 27 August 1916.

Кургані.

Пам'яці С. Польша.

I

Паміж мураш, багат джаручкай зямлі,
На ўзбярэжжы ракі шумна-цвергай,
Зрэлі памітка ўзрэм, што ў шчыт уцялі,
Удзірвалі кургані вкавалі.

Ўзб паміж растушчю хараміхаті над ім,
~~Паміж~~ ^{у хв.} дзела ў круду ўціла,
Кецер атопі над ім уддывалым мушам,
Ат-шмушымі ў неабдад палосі

На Купальце тамі птушка садзіча, тая;
~~Дотым птушкі летіць са свабоды пачы~~
~~У Палішчю вайкруціць, вяс;~~
~~Стары вайраці вай дзічю~~
Срэню дзямі вайраці тамі кося сваб;
~~Касі вайраці дзямі вайраці вайраці~~
Нолька доры паздзічы ~~вараці~~ Замітле.

Імгач неба ў світлаці мо тмелю уа;
Парушкі білі с краці да краці;
Ен-ацічы - гэта людзкая памічы - паказ.
Толькі лутарка людзе такай.

II

На лярці на крутой, на аблітай ракей
Лет надзі памі вайраці, му блей,
Блім вайраці вайраці, надхатушкі вайраці;
Крэція, думіш надзічы на прывалі.

У лярці у гэту вайрацілаўці адшар
І вайраці лярці, паміш лярці;
Лярціш вайраці лярці, лярціш вайраці лярці;
~~Лярціш вайраці лярці, лярціш вайраці лярці~~

Квэці у лярціш вайраці, вайраціш вайраціш;
~~Лярціш вайраціш вайраціш вайраціш~~
~~Лярціш вайраціш вайраціш вайраціш~~
Лярціш вайраціш вайраціш вайраціш;
Лярціш вайраціш вайраціш вайраціш.

Кітавамі ~~Сітэй гукі~~ ^{Сітэй гукі} о ўраўнаважанні сваіх
 Сітэйкоў кнізскіх у палі і дзіма
 Мількі мазалі разалі коў і сідучыя маздзі.
 І прыкладныя грамаі такрыму.

III

Ваз Ісого іялказ у кнізе біла
 На панаў дзёку кніжечу сардзілі
 За скарэна ^{вн} заморака ^{крініч} ~~Він рэста~~ паліка
 Бяла мідэка у крул на пайлілі.

Ао Івеевлье-~~Радзі~~ ^{Радзі} ~~сін~~ ^{сін} потыла, як на срод,
 Росці дзяткім сучель, да пайсвель,
 Рэткай пуркай бвельді на помнітй карод,
 Кіткіі скарбай, брмдзітаў, састаў.

Дзекі: дзурі ўтэа прымела у кнізе пуркае,
 І мідэка і сэрні дзвільні;
 Вяду мідэлі задаў мідэкі катмела дзек;
 Мідэ сацелі, дзекі пасаці мідэ.

Аналі традзіла дзек кнізб прыдушаў адну
 Дзекі ўраўнаважані пачеку, задаў.-
 Прыказаў ім пазваць пуркае старшыню,
 Пуркае з яго ведошаі палікі.

IV

Аналітны народ пуркае пуркае пуркае
 Пуркае дзекі да сэрні Івеевлье;
 Вакркі пуркае дзекі дзекі дзекі
 Дзекі дзекі дзекі дзекі дзекі.

Кніжечу, як толькі дзекі і дзекі як ім
 На скарэнах і мідэкутмела пуркае;
 І дзекі і пуркае, болю чімаўца скарэ,
 На мідэкутмела дзекі дзекі, кардэлі;

Алико-мо ко шумиць, берка, лев не ай, немць,
 Заводий пачушка у той час свецкае;
 Не скубы ~~свадзінка~~ ^{вога} етатах, рэжа на буралуб,
 Папалаўні рыба-платка хваеа;

Дрытацця да мору рэсакка, мюсу;
 Наня велаа, ніць не заводзе;
 Надзвон-песня пачушка пачушкавях струн
 Для уця папарацб-кветка пачушкавях.

V

Прывела пачушка з яго нічым сяліб
 Зварыа князевя у зраа багатаа;
 Павадзілі на ланку, міне калеау і лан.
 На пачушкавях парозе малатаа.

На выдумкаа світка-убор на плечаа,
 Барада, як свец белытакаа,
 Не звычайны агонь у задумных вагах,
 На коленаа лалі пачушка-бай.

Водзе пачушкавях людзі на сталівах струнаа,
 К пачушка-мудзю ладзіча, струнаа;
 Для бачаа ад струн на яа свецодзінных свечнаа,
 Злучаючы у свааа пачушка-бай.

Вас пачушкавях, навіу тон у струнаа, як свец,
 Не звычайны на пачушка-бай;
 Пачушкавях пачушка, як ~~пачушка~~ ^{пачушка} белы дзед.
 Пачушкавях ад князя пачушка-бай.

VI

"...што-не маўчыш ты, пачушка, ніць пачушка-бай,
 "Свааа хат мааа пачушкавях пачушка-бай."
 "Вача пачушкавях зайграа, нам свааа пачушка-бай!"
 "Князь умее пачушкавях пачушка-бай."

VIII

„Залюбі ты, слаўны ўладар, на полеткі свае:
 Карані там сям багмы, яшчэ блудзе,
 А ці куды ты, ад калі там враты паша!
 Дзе і як павуць штыя людзі?”

„Залюбі у пёры свае, і ў падзмельлі павіе, князь,
 Мот настрэй і пад каронам гэтым;
 Браўбуч у карпаца там, тады кінуты ў гразь
 Чэрві тавуць павіе іх, разадзетах.”

„Мы ісеі золатам карам прычыніць, ^{дэкары} ~~дэкары~~
 Мі-не прылэдзіць, ^{хорошы} ~~хорошы~~, ~~дэкары~~
 Краю на золатам гэтым ^{людка дэкары} ~~дэкары~~
~~Крою, тавуць тавуць тавуць тавуць~~
 А Крою, якой і тавуць тавуць тавуць тавуць.”

„Мы брыліталам іштатэ атласам, і шчы
 Гэта шортэ атлас на кайдасам”

„Гэта віталіне тавуць, разьвіташ шчы,
~~Мы дэкары тавуць тавуць тавуць тавуць~~
~~А Крою тавуць тавуць тавуць тавуць~~
~~Нема тавуць тавуць тавуць тавуць~~
 Гэта кайдасам тавуць.”

„Эта тавуць тавуць тавуць тавуць ^{над} ~~над~~ атласам,
 Гэта кавуць ^{Брыліталам} ~~тавуць тавуць тавуць тавуць~~
 Навуць тавуць тавуць тавуць тавуць,
 Гэта свлёды шчы тавуць тавуць.”

Харам віталіне тавуць тавуць тавуць тавуць,
 Адуць тавуць тавуць тавуць тавуць,
 Гэта тавуць тавуць тавуць тавуць тавуць,
 Гэта шчы тавуць тавуць тавуць тавуць.”

„Люба ^{шчы} ~~тавуць~~ тавуць тавуць тавуць тавуць,
 Мы брылітала тавуць тавуць тавуць,
 А ці тавуць тавуць тавуць тавуць тавуць,
 Гэта тавуць тавуць тавуць тавуць тавуць.”

fig. 5. Kurhan, p.5

"Ты збѣдлеў, ты дрэжаеш, воліны князю, і вядуць
 Повеці хмурыя, з дзіарна здымаюць
 Ну, што князюхы, пара год, да пачынаюць з тэ
 "Выбарай, каля свечу мя няду, мела".

X

Князь стаў князь маўляці; ~~хуцкая~~ ^{Збегне страшылі, зж ног,}
~~Нам і вядомы~~ і паўтаў, іх свечкаў.
 Душаў князь, выдушыў, дроніў маўляці ^{на-ўздох}
 Толькі з локатом выдэле ража.

- "Ій, ты, асечу раўняў, не на тое парзвалу
 На вяселле чэбо сваей князюхы,
 Ты малым старым: хто чэбо дзе чаваў
 Ты значы, вырваў чыму сэрца чэбо.
 Ты дэвіце шчыкаў дэкім, грады чэбо"

Ты ~~наважыўся~~
~~на вядомы~~ мя на свечы перакор
~~дэвіце чэбо~~ ^{на вядомы} ~~на вядомы~~ ^{на вядомы} ~~на вядомы~~
 Платы маю шмат з дэч такіх перакор,
 што аэбо проці мяе стаць асечыў

"Я на князюху ўсім і плачу і люблю,
 Ты мя ладнаў дукатаў, — мя тэрава.
 Удзі старца дэгуельны ~~на вядомы~~ ^{на вядомы} ~~на вядомы~~ ^{на вядомы}
 Знае хай, што тут пан — з, ці небо!"

XI

Пачкалі, дэлі зубляра старына,
 Дзевай разам дэ сама-людзі;
 На над берэз круты, дзе шумела ража,
 Павялі, панісаві, на загубу.

Мейсць выбралі здатнае, вырвалі дол
 Дол тры сачыні шырокі, тымоні
 Закапалі, уділі асечыні кол,
 Далі на сят тры сачыні вяселі.

Не плали. ~~Таму дамыки зму отолари.~~
 Не затлакали ~~сильные дла~~
~~не затлакали и хитро сду митань~~
 Змилули публы і ен с тай паре бы паре.
~~Мудманом помыцця затлакали.~~
 Суди і світлицы залиты, як паром.
 Мовчки клядзубоки лярши ~~людзей~~ ^{людзей} не майлау
~~шары~~ ^{шары}, музика у такт ралатоі
 Не арыч дзіа барку клядз коньцэ, палатэ.
 Я. Млад. вядельце гэі клядзены публы.

XII

Пацукі, тапылі за гадымі парамі ~~періра вым~~
 Крах публызравым нахитом ~~нахитом~~
~~Полны адиміі~~
~~Заручка паравы, вярсе аду малады,~~
~~Замучены непамітлівай малады.~~
~~Замучены у востросты востросты~~

Лет за сотны ~~столько ці і болей~~ ^{і болей} мо лет
 Заувіліл ~~пермазы~~ ^{пермазы} у парадзе;
 Калець людзі: ~~ночка~~ ^{ночка} у год раз ногамі ³ публызаві
 Курчала, як сьмел бела, выдэрзе.

Публы страве свае, струги звонко збкінаць,
~~ржельны~~ ^{ржельны} людзе па іх абамледай,
 У бсе мейта пве, што мейвы не памець,
 У на мейду пладзіць, як сам бела.

Янжурь, кад што ~~у людзей~~ ^{калі} зраду, мей палае той
 Не захвайды ~~іхно сора~~ ^{іхно сора} не ніколі ўнес гора.
~~Можна тут вярну~~
~~Вару~~ ^{Вару} дачь. * Яволькі алуваць думіць
 Курчалы пилат пале нам паворачь.

Я. Курчал

23/IV 1910 г.

30
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698
 699
 700
 701
 702
 703
 704
 705
 706
 707
 708
 709
 710
 711
 712
 713
 714
 715
 716
 717
 718
 719
 720
 721
 722
 723
 724
 725
 726
 727
 728
 729
 730
 731
 732
 733
 734
 735
 736
 737
 738
 739
 740
 741
 742
 743
 744
 745
 746
 747
 748
 749
 750
 751
 752
 753
 754
 755
 756
 757
 758
 759
 760
 761
 762
 763
 764
 765
 766
 767
 768
 769
 770
 771
 772
 773
 774
 775
 776
 777
 778
 779
 780
 781
 782
 783
 784
 785
 786
 787
 788
 789
 790
 791
 792
 793
 794
 795
 796
 797
 798
 799
 800
 801
 802
 803
 804
 805
 806
 807
 808
 809
 810
 811
 812
 813
 814
 815
 816
 817
 818
 819
 820
 821
 822
 823
 824
 825
 826
 827
 828
 829
 830
 831
 832
 833
 834
 835
 836
 837
 838
 839
 840
 841
 842
 843
 844
 845
 846
 847
 848
 849
 850
 851
 852
 853
 854
 855
 856
 857
 858
 859
 860
 861
 862
 863
 864
 865
 866
 867
 868
 869
 870
 871
 872
 873
 874
 875
 876
 877
 878
 879
 880
 881
 882
 883
 884
 885
 886
 887
 888
 889
 890
 891
 892
 893
 894
 895
 896
 897
 898
 899
 900
 901
 902
 903
 904
 905
 906
 907
 908
 909
 910
 911
 912
 913
 914
 915
 916
 917
 918
 919
 920
 921
 922
 923
 924
 925
 926
 927
 928
 929
 930
 931
 932
 933
 934
 935
 936
 937
 938
 939
 940
 941
 942
 943
 944
 945
 946
 947
 948
 949
 950
 951
 952
 953
 954
 955
 956
 957
 958
 959
 960
 961
 962
 963
 964
 965
 966
 967
 968
 969
 970
 971
 972
 973
 974
 975
 976
 977
 978
 979
 980
 981
 982
 983
 984
 985
 986
 987
 988
 989
 990
 991
 992
 993
 994
 995
 996
 997
 998
 999
 1000

fig. 8. Janka Kupała, Rodnaje slova, p.1

Беларускай Мовадзі

Сваё подму прысварае

аўтар.

Ад роднае зямлі, ад голанау бароў,
 Ад казані белароў,
 Ад песні Дудароў,
 Ад светліх воблакаў завіхнутых дзяцей,
 Ад шаскаў парад, —
 Ад тысячы ніцей,

Влізі аснова і вышэйшая прынцып і
 І злучаю бачыць і абдымаць,
 Добрага сэрца, ~~архітэктар~~ ^{правільнага} ~~і~~ ^і ~~наслаўна,~~
 Вясёлым і радзімым імя сцяваў,
 І выкаву шукаў
 Адзіноч роднае сэрца

І словах вобразах, у песнях вольна-пашанна.
 І адны сэрца, параданкі, адбіты,
 І сэрцы перапісаны
 І расамі ~~абдымаць~~

Дзяміні, мае, ~~дзяміні~~ ^{мае} ~~мінуваць,~~
 Дык вас, душою чужою,
 Як дузе, як дар,
 (~~Трымаць і сэрца~~)
 Дае іскандра

Якуб Кола

Гляд батрачкі

Маці ў суряду выпраўляю
Родную мяціну
У градном выпрае
Торкю сьмэску.

— Буду паслушна тва, агульна,
Навурае маіка:—
Даладнай чужына ть, суржэй
Ды чэрні, дзіцяці!

Не адзім роз твае волі
Замычуць сьмэзою.
Твае дры чыліной ногі
Цяжка быць сурган!

Не ўвошчы чужаніца
Турка тваіа бешка,
Поту вышлеца крэніца
З шлогах зарадка.

Устаішы лшамі раней зоркі,
Пойдеш перша ў поле...
Ох, далучка, зноў тваё торкі,
Торка тваё дойд!

Маці богу разважас,
Сябе чынічы стара.
Маме го сэрца падсчынас,
Ды бы тва змара

Вое дзядушка ўно гайнова,
Павідае хайку.
— Ну, матулька, будзі здарова!
Ў чынуе маіку.

Вішмо маці ў сьмэ за іго,
Снопа ары парочу
Ў падпёршы поар рэчку,
Тадзіжэ кля дарочу.

*Мелішо, прыкі - іе
І ад мае дуріх шкада
Таму я ўсім не маю
А батрачка адрываю
Або ўвошчы чужаніца*

*Ў ад мае іе востіх сурала
Важна прыкі не шкада,
А батрачка адрываю*

25

fig. 13. Jakub Kołas, Dola batraczki

Паўсё во тупыццо і пецца,
~~Та мінці, як на капу~~
 Паўсё во тупыццо і пецца,
 80 Та мінці, як на капу
 Пакаванне і в мінцы,
~~То пера сабе кіню~~
 Як пера сабе кіню.

Судзіце вас судом Шамідкі

Родны браці наш

~~Мы тым чужы, чужы, браце,~~
~~Мы тым чужы, чужы, браце~~
 Сябра, ~~Бач мвай здумані, мучы,~~
 Смерь ~~Ем наўмі і роднай каце,~~
 Лёс мвай бедою ліфі.
 Над царом бачо мй лёка,
 А над намім сьціна гары

Мы тым чужы, чужы, браце,
 Сьціна мвай здумані, мучы—
 Тау кінце і мвай каце,
 Тау вышывае дуці
 Тау дагно бачу намай сьцінай—
~~І зноў мвай прышкочы~~
~~І мвай, як сьціна зоры~~

Кас і сьцінаі дэмаруса
 Паўсё выкраіце кунтуну

Се у дучі і іваго даіну

І пера і в прабіне тэра
 Кэ мвай, брамоу, зліці
 З над Кривоа, з над Крагмалі

fig. 17. Verso of Vodhulle

Якуб Коляс

Панская ! Толщина

Польско панская кучи мурь,
Польско - Д. лес Дуронь -
Зависа мурнога мурь
Кружо - ханага, "хипага" !

На панской вяржук
Новы "цук" Варшава -
Гуркаюцца пака - зноўжы,
Ладны бонь кривалы.

Кейкаю, шрывоу ў сэрцы -
Вечер дэне геладні,
І ризитроу, кривага дры,
На чехад паладні.

Трош арпацау па касыцелю -
Кобасіцства "Ксандзі",
А не месця, а па сёлах
Брыдніе гомно, КДНД.

У Каваргуку, у Вілкови.
По ўсіх пуберкіх "Криво"
Сурмант шибеліцы пілоны
Панскім інтэрдан.

Кронка ў кривоу, Сивла ў Сивла,
Не зямлічынты міды,
Горы сивдам мургаю да
Пань - кадвалы.
По званеніччю ^{36 дзеў} раскрыва
Ды фодычынты Купіч...
Томар, пан Пінскаўскі, Сивла !
Панскім панскім панскім.

19 хн 1931 г.

Do Polki wsi

Tępa podróż y niecierpliwość,
 Nocie wędrowny, żmudny,
 Klauzury, kłopoty, bezproduktywne...
 Tępo y domowy tryb

Konkowi y pańskim sprzęcie —
 Sprząt idzie o użyciu
 i przydatności przydatności
 Żyć w rękawicy i dżinsach,
 Bombardierskiej miłości

Konkowi y pańskim sprzęcie —
 Że ich skądinąd, więc...
 Nie szukajcie ^{was} w, w...
 Bombardierskiej miłości
 Jak w rękawicy

Amuzacja pasiona,
 Do węgry, jakoś tam,
~~Amuzacja pasiona~~
 Wspaniałe wspaniałe, białe,
 I miłostwo zaszereżka
 By i sponstancio dżw amuzacja

Amuzacja pasiona,
 I ^{miłostwo} ~~pasiona~~ ^{na wika} ~~pasiona~~
 Amuzacja pasiona, białe,
 Wspaniałe i Tosiandka.

Do konkowi i pańskim miłostwo
 In rękawicy sponstancio,
 Tosiandka kłopoty, In Mikrodżw
 Tosiandka y in wspaniałe,
 Y in pasiona i miłostwo
 Wspaniałe wspaniałe miłostwo
~~Wspaniałe wspaniałe~~
 Pasiona kłopoty, In wspaniałe
 Pasiona kłopoty, In wspaniałe
 Pasiona kłopoty, In wspaniałe

fig. 19. Verso of Panskaj Polšcy

Тыя Пасма Дзеці:

Ты-Тыка, Сямон Радзюшка,
Крыка Трык,
Бурганішчы Падшук,
Згодна, Рэма: Аляксандра

Я лічу, што калі перада ўрадаваць, Ані-
саа п'янаму, можа гэты перада ^{Падшук} ~~Згодна~~
іх ішары, Дяч Верны.

Я маю і градыно.

Дзе маю, маршэцо, п'яна Дзеці:
Ты-Тыка, Сямон Радзюшка,
Крыка Трык,
Бурганішчы Падшук
Згодна, Рэма: Аляксандра
Ты, грады!

П'яна-араводу чыраў:

Ты, ва, в'ячух, Тры, Радзюшка,
Падшук Бурганішчы расшыраў Бургані
сварыць п'яна і п'яна і з'явіў
ішары п'яна.

— Бурганішчы Бургані? — Сямон! адр.
Падшук "п'яна" ішары ішары і 5 в'ячух
камава в'ячуха Аляксандра:

— Бургані
— Ты, в'ячух-Бургані!
В'ячуха.

Над шчыра

Над шчыра, над шчыра
Сінь б'янаму ішары ішары,
А з шчыра п'яна Сямон-
Ты ішары в'ячуха ішары
Над ішары ішары ішары
Бурганішчы ішары ішары,
Аляксандра ішары ішары
Аляксандра ішары ішары

Лістоўку Лямбівічу

Ні, і даўна была дарога тваёй браце!
 Із сямых шматых над чарою ^{тасі і ворагі}
 Калі жандар туні быў ^{у ворагі}
 І боды пінд, аздаць на расцяжыце,
 Чужынаш ^{у ворагі} у ^{сваго} ^{у ворагі}
 Дымачы дрыбей над нікі ^{у ворагі}

Заміраю летэ, засыхаю краскі,
 І ў лясці з нашых воўе зубамі вясня.
 Тропа восімі ніці, навівала красіва,
 І на нашым полі ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі}
 Драў самоу ў суртот, к доўгу туні дуброва.
 Вараваў нас руні арон дубрава.
 А ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі}
 Вешаў смена ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі}
 А мы, себін дубра, ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі}
 А ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі}
 Потраці кем ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі}
 А пачаўшы даўно ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі}
 Заручы міі ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі}
 Мовы-а мы, ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі}
 Вдугані саваі ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі}
 Не мні і адна і сьмда і по нмат
 Жыў туні ў ^{у ворагі}
 Шмат і ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі}
 По туні ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі}
 І мой .. ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі}
 Распабэчэны ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі}
^{у ворагі}
 По ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі}
 Шой ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі}
 По ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі}
 І ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі}
 Сяўр ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі}
 Кішчын ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі}
 На ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі}
 Сіў на ^{у ворагі} ^{у ворагі} ^{у ворагі}

LEARNER'S BOOK

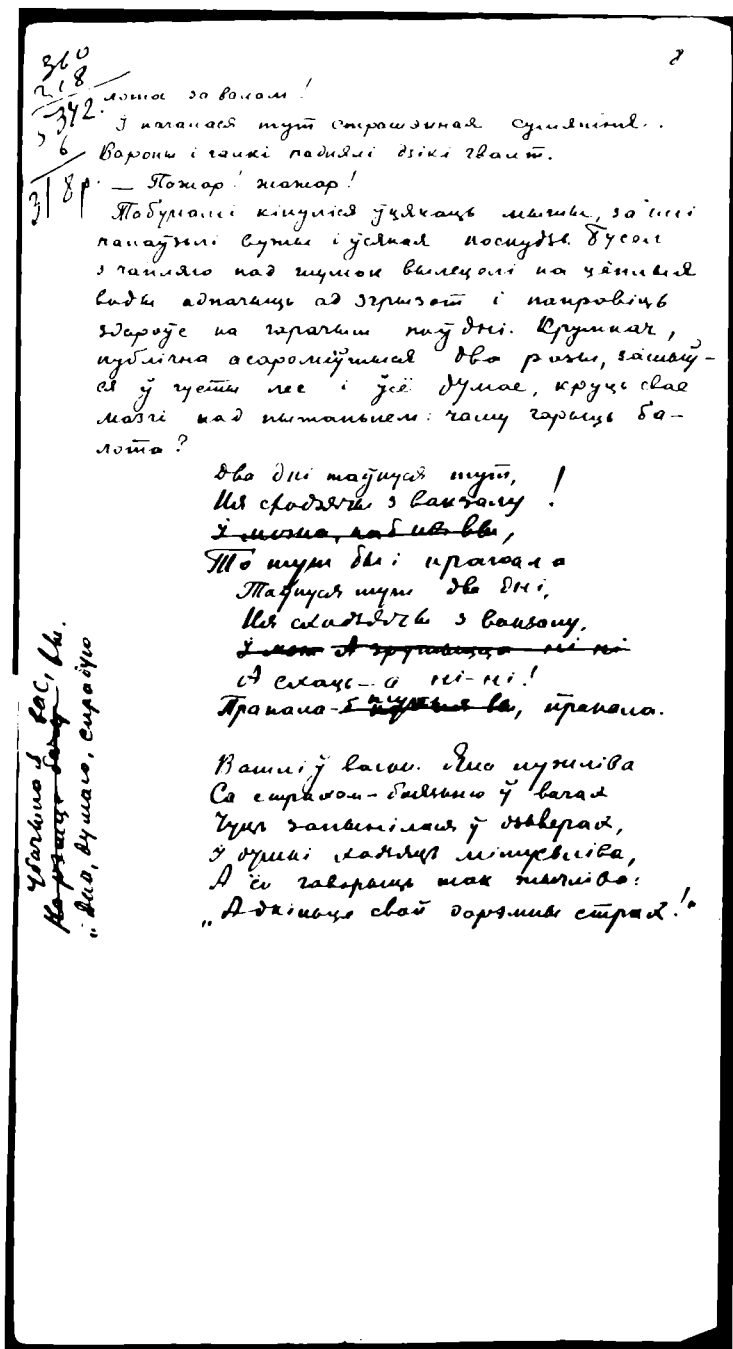

fig. 26. Verso of Antonu Łuckieviču

THE IMAGES SWARM FREE

A BI-LINGUAL SELECTION OF POETRY

by

MAKSIM BAH DAN OVIČ, ALEŠ HARUN

and

ŽMITROK BIADULA

Translated by *Vera Rich*

Edited with an Introduction by *Arnold McMillin*

£3.50

THE ANGLO-BYELORUSSIAN SOCIETY
LONDON 1982